

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Публічна служба в Україні»

на тему:

«ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ЯК ОСОБЛИВА ДЕРЖАВНА СЛУЖБА»

студентки 2 курсу, групи 2-АПУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Закрицької Вікторії Дмитрівни

Керівник: д. держ. упор., проф. Лазор О. Д.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (_____)

Підпис

Прізвище та ініціали

_____ (_____)

Підпис

Прізвище та ініціали

_____ (_____)

Підпис

Прізвище та ініціали

Вінниця-2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ	
1.1. Поняття та зміст військової служби	5
1.2. Історичні умови становлення правового забезпечення військової служби	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СЛУЖБИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ, ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД	
2.1. Служба в Збройних Силах України	18
2.2. Права та обов'язки військовослужбовців	21
2.3. Досвід комплектування Збройних Сил США	24
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Актуальність теми:

Значимість теми "Військова служба як особлива державна служба" очевидна у сучасному світі, оскільки військова служба залишається важливим елементом державної системи забезпечення національної безпеки та обороноздатності. В контексті України, яка зазнала військової агресії та постійно стикається з викликами для своєї національної безпеки, розуміння природи та функцій військової служби має критичне значення. Розуміння та аналіз військової служби як особливої державної служби надає можливість розглянути питання забезпечення військовослужбовців, їх соціального захисту та інших аспектів, які стосуються осіб, що віддають перевагу цій професійній галузі.

Мета: підготувати пропозиції щодо вдосконалення військової служби в Україні на основі теоретичної та аналітичної складової військової служби з урахуванням зарубіжного досвіду.

Для цього дослідження визначенні такі завдання:

- дослідити теоретичну складову військової служби в Україні;
- проаналізувати історичні умови виникнення правового забезпечення військової служби в Україні;
- встановити основні аспекти діяльності Збройних сил України;
- описати особливості адміністративно-правового статусу військовослужбовців;
- провести аналіз закордонного досвіду комплектування Збройних сил.

Об'єкт дослідження: інститут військової служби.

Предмет : військова служба як особлива державна служба.

Методи дослідження:

- аналіз літературних джерел: дослідження та аналіз відповідних наукових та науково-популярних джерел, які стосуються військової служби, її історії,

правового регулювання, та інших аспектів. Це дозволить отримати теоретичний фундамент для подальших досліджень.

- документальний аналіз: аналіз нормативно-правових актів, надасть важливу інформацію щодо офіційного статусу та функціонування військової служби.
- класифікація: за допомогою цього методу було структуровано військові звання.
- узагальнення: цей метод було використано для формування висновків курсової роботи.

Ступінь вивчення в літературі:

А.В. Сахній у своїй статті розглянула як з часом під впливом різних політичних, економічних та соціальних процесів змінювався зміст і поняття військової служби.

В. М. Александров присвятив свою дисертацію вивченню теоретичних аспектів військової служби як особливої державної служби. Зробив аналіз основних складових правового статусу військовослужбовців: права; обов'язки; правові обмеження; гарантії і пільги та основні напрями їх реалізації, а також особливості механізму притягнення військовослужбовців до дисциплінарної та адміністративної відповідальності.

В.Я. Малиновський у своєму підручнику « Публічна служба в Україні» виокремив окремий розділ присвячений військовій службі. Розповідає про ознаки та види військової служби, про військові звання, про військову форму одягу, про граничний вік перебування на службі.

Є.І. Григоренко присвятив свою монографію дослідженню конституційних засад проходження військової служби громадянами України. Розглянув сутність, правову природу, особливості військової служби, військовий обов'язок.

Структура роботи: курсова робота складається зі вступу, змісту, двох розділів та п'ятих підрозділів, висновку і списку використаної літератури.

ВИСНОВКИ

1. Розглянувши теоретичну складову військової служби можна зробити висновок, що військова служба — це державна служба особливого характеру, що полягає у професійній діяльності придатних за станом здоров'я і віком громадян України, що стосується оборони країни, її незалежності та територіальної цілісності; здійснює функції держави щодо забезпечення її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності особливими методами та засобами. Основними видами військової служби є строкова військова служба, та військова служба за контрактом.

При аналізі наукової літератури можна знайти багато тлумачень поняття військова служба і стає важко обрати яким ж все таки користуватись. Тому варто створити одне широке визначення, яке б охарактеризувало військову службу з усіх сторін.

2. Для того аби простежити умови виникнення правового забезпечення військової служби було проведено аналіз нормативно-правових актів, що були розроблені в різний історичний період. Ці документи створювали певні правові норми та гарантії для військовослужбовців. В Україні це Конституція 1710 року Пилипа Орлика, Законі України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", Конституція Української Народної Республіки від 29 квітня 1918 року, відома як "Статут про державний устрій, права і вольності УНР", Конституція 1919 року та Конституція 1929 року ітд. Це свідчить про наявність різних підходів до регулювання питань, пов'язаних з військовою службою.

3. До основних аспектів діяльності Збройних Сил України можна віднести, поняття, структуру, функції. Отже, Збройні Сили України - це військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Основна функція це захист та оборона цілісності держави та її суверенітету.

Структура ЗСУ така:

- Генеральний штаб Збройних Сил України;
 - Командування об'єднаних сил Збройних Сил України;
 - види Збройних Сил України - Сухопутні війська, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили;
 - окремі родів сил Збройних Сил України
 - окремі родів військ Збройних Сил України
4. Військовослужбовці користуються усіма правами нарівні з іншими громадянами держави, але все ж таки мають особливі. Також права і свободи військовослужбовців можна класифікувати на загальні, посадові, та спеціальні. Питання забезпечення військовим їх адміністративно-правового статусу регулюється не лише на національному, а й на державному рівні. Аналізуючи сучасну ситуацію, можна помітити, що мало людей хочуть бути військовими та пов'язувати своє життя з цим. Але усі ми розуміємо як важливо мати свою сильну армію. Тому потрібно розробити механізми заохочення громадян вступати на військову службу.
5. США змінили свою систему збройних сил, переходячи від призовної армії до професійної, де військовослужбовці отримують хорошу оплату та численні пільги. В Збройних Силах США існують чотири типи мобілізації: вибіркова, часткова, повна та загальна. Не зважаючи на переважаючі позитивні аспекти добровільного набору в Збройні Сили, одним із головних недоліків такої системи є відсутність значної кількості підготовленого резерву особового складу в разі ведення повномасштабних бойових дій на власній території країни. США мають значний досвід у розбудові професійних збройних сил, які комплектуються на добровільних засадах. Цей досвід варто запозичити для реформування Збройних Сил України та переходу до професійного складу.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александров В. М. Військова служба як особливий вид державної служби в Україні : автореф. дис. канд. юрид. Наук : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Харків. 2009. 20 с.
2. Бориславська (Макухіна) М. Військова служба за контрактом: світовий досвід та передумови запровадження в Україні. *Право України*. 2003. № 7. С. 141–146.
3. Ботвінов Р. Г. Військова служба України як інститут публічної служби. *Державне управління та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. 2017. № 3 (34). С. 128–134.
4. Буковський І. В. Історичний досвід будівництва професійних армій провідних країн світу : Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка». 2012. № 724. С. 215–220.
5. Городянська. Л. Фінанси : вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2(50)/2022.с. 60-68.
6. Григоренко Є. І. Конституційні засади проходження військової служби громадянами України: проблеми теорії та практики : *Право* : монографія. 2010. 281с.
7. Іванов В. М. Історія держави і права України : Підручник. К. : МАУП, 2007. 552 с
8. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL:<https://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення: 2.10.2023)
9. Каглинський О. Є, Сорочинський Д. М. Розвиток інституту прав і свобод військовослужбовців в Україні : *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 7. С. 165–168.
10. Корж І. Ф. Військова служба в Україні: вступ, просування, припинення : автореф. дис. канд. юрид. наук : НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2004. 20 с.

11. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.
12. Про Військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення: 28.09.2023)
13. Про Збройні Сили України : Закон України редакція від. 23.03.2023. № 1934-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.10.2023)
14. Про Статут внутрішньої служби у Збройних Силах України : Закон України № 548-ХІV від 24.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення 29.09.2023)
15. Про текст Військової присяги : затв. Указом Президії Верховної Ради України від 10.10.1991 р. № 1640-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.10.2023)
16. Сахній А. В. Правовий аналіз еволюції поняття та змісту військової служби : *Юридичний науковий електронний журнал* : електр. наук. фах. вид : Видавничий Дім «Гельветика». 2023. №2. С 374-378.
17. Савинець О. Ю. Іноземний досвід комплектування Збройних Сил. *науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Т. 2. № 51. С. 34-38.
18. Тодика Ю. М. Конституція України: проблеми теорії і практики : монографія, Харків : Факт, 2000. С. 58.
19. Шкуропацький О. І. Світовий досвід адміністративно-правового регулювання соціального захисту офіцерського складу Збройних Сил України. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2016. № 22. С. 118–122.